

البنوك والقروض الربوية

بانکها و وامهای ربوی

س ۹۰ / البنوك الغربية (الأوربية): هل يجوز الإيداع فيها وأخذ الفائدة المترتبة على الإيداع؟ وهل يجوز الاقتراض منها مع أن في القرض فائدة؟ وماذا إذا أخذ القرض ولم يرد الآخذ تسديده، مرة لعدم استطاعته وأخرى مع استطاعته؟

پرسش ۹۰:

بانکهای غربی (اروپایی): آیا می‌توان در آنها ودیعه گذاشت و سود حاصل از آن را دریافت کرد؟ و آیا گرفتن وام بهره دار از آنها جایز است؟ و آیا جایز است که وام گرفته شود و وام گیرنده تسویه نکند؛ چه در حال توانایی داشتن و چه در حالت توانایی نداشتن؟

ج/ لا ربا مع هؤلاء؛ لأنهم غير مسلمين ولا مؤمنين، ويجوز أخذ الفائدة منهم، ويجوز الاقتراض منهم بفائدة، ولا يجب الالتزام بتسديد الفائدة لهم، ويجب الالتزام بتسديد القرض لهم ما داموا غير محاربين ولا نواصب، ومع عدم القدرة لا يجب التسديد لهم حتى تحصل القدرة على التسديد.

پاسخ:

در برابر آنها ربا وجود ندارد؛ چون غیرمسلمان هستند و مؤمن نیستند. گرفتن سود از آنها جایز است. گرفتن وام بهره دار از آنها جایز است. واجب نیست نسبت به تسویه سود ملتزم باشی، و تا زمانی که محارب و ناصبی نباشند باید به تسویه‌ی قرض ملتزم بود؛ و در صورت عدم توانایی، تسویه با آنها واجب نیست تا زمانی که توانایی بر تسویه حساب حاصل شود.

س ۹۱ / هل يجوز التحايل على البنك غير الإسلامي وأخذ قرض منهم، وبعدها إذا تمكن من رد هذا المبلغ يرده لهم، وأما إذا لم يستطع أن يرده فما هو الحكم؟

پرسش ۹۱:

آیا فریب دادن بانک غیر اسلامی جایز است؟ یعنی از آنها وام بگیرد و بعداً اگر بتواند این مبلغ را به آنها بازگرداند و اگر نتواند پس ندهد؟

ج/ بالنسبة للمعاملات مع البنوك التي يملكها غير المسلمين أو يملكها نواصب ينصبون العداة للائمة أو المهديين فيجوز أن تأخذ منهم قروضاً بفائدة، أو أن تودع مالك عندهم وتأخذ فائدة منهم، حيث لا ربا بين مؤمن وغير مسلم أو بين مؤمن وناصب عداة. وإن أخذت من أمثال هؤلاء قرضاً ولم تتمكن من سداة لا إشكال وفقك الله.

پاسخ:

در خصوص معامله با بانک‌هایی که غیرمسلمان‌ها یا ناصبی‌هایی که ائمه یا مهدیین را دشمن می‌دارند مالکشان هستند، جایز است از آنها وام‌های بهره‌دار بگیری، یا اینکه مالت را نزدشان به امانت بگذاری و از آنها سود بگیری، زیرا بین مؤمن و غیرمسلمان یا بین مؤمن و ناصبی ربایی وجود ندارد. اگر از امثال این افراد وام بگیری ولی نتوانی آن را پرداخت کنی اشکالی ندارد؛ خداوند توفیقت دهد.

س ۹۲/ هنا في العراق، مصارف وبنوك أجنبية ولكنها ربوية حيث تُقرض الناس أموالاً وبفائدة (ربما قليلة)، فما حكمها الشرعي؟ وهل يحق للمضطر الاقتراض منها؟

پرسش ۹۲:

در عراق بانک‌ها و صرافی‌های خارجی وجود دارند که وام با بهره می‌دهند، به این صورت که مردم از آنها وام‌هایی با بهره (هرچند بهره اندک) دریافت می‌کنند. حکم شرعی آن چیست؟ و آیا کسی که نیاز مبرم دارد می‌تواند از آنها وام بگیرد؟

ج/ لا ربا بين المسلم وغير المسلم. فإذا كانت البنوك ملكاً لغير المسلمين أو النواصب يجوز الاقتراض منها مع وجود الفائدة.

پاسخ:

بین مسلمان و غیرمسلمان ربا وجود ندارد. اگر آن بانک‌ها متعلق به غیرمسلمان یا ناصبی‌ها (دشمنان اهل بیت) باشند، وام گرفتن با بهره از آنها جایز است.

س ۹۳/ **أعمل حالياً في العراق مع منظمة من منظمات المجتمع المدني، وهي تقوم بإقراض أصحاب المشاريع الصغيرة بمبلغ من المال مقابل فائدة مستقطعة مقدماً، ويتم التسديد على شكل دفعات شهرية، علماً أنني لست مقترضاً وإنما أعمل كموظف في هذه المنظمة. رأس مال المنظمة هو من خلال منح الدول المانحة وليس من أموال الشعب العراقي، أي إن رأس المال أمريكي أو أوروبي. علماً أنني قد عملت معهم على أساس جواب السيد اليماني لأحد الإخوة حول شرعية أخذ القروض بفائدة إذا كان صاحب المال كافراً أو ناصبياً.**

پرسش ۹۳:

در حال حاضر در موسسه‌ای از مؤسسات مدنی عراق کار می‌کنم که به صاحبان مشاغل کوچک وام می‌دهد و درازای آن سود می‌گیرد. این سود به صورت اقساط ماهانه داده پرداخت می‌شود، با در نظر گرفتن اینکه من وام نگرفته‌ام بلکه فقط در این موسسه کار می‌کنم.

منبع پول این موسسه از دولت‌های دیگر است (مثلاً آمریکا و اروپا) و از مردم عراق نیست. با توجه به اینکه من به این علت با آنها همکاری می‌کنم که در فتوایی از سید یمانی شنیدم که اگر صاحب مال کافر یا ناصبی (دشمن اهل بیت **علیهم السلام**) باشد، ربای قرضی وجود ندارد.

أرجو من السيد الميمون أو أحد الإخوة الأنصار إجابتي على هذه المسألة حول حلية أو عدم حلية العمل مع هذه المنظمة كموظف، علماً أن مقر المنظمة الرئيسي يقع في أمريكا.

از سید مبارک یا یکی از انصار انتظار دارم که جواب مرا بدهند که آیا کار کردن در این مؤسسه برای من جایز است یا خیر؟ با علم به اینکه مرکز این موسسه، در آمریکا قرار دارد...

ج/ لا يوجد ربا بين مؤمن (أو مسلم ينتحل حب آل محمد (عليهم السلام)) وكافر بنبوة محمد (صلى الله عليه وآله وسلم) (أو ناصب عداء لآل محمد أو شيعتهم لأنهم يشايعونهم)، والقرض الربوي من مال غير المسلمين يجوز للمسلم أخذه، وأمّا العمل في هكذا مؤسسات فحائز.

پاسخ:

بين مؤمن (یا مسلمانى که حب اهل بیت **علیهم السلام**) را دارد) و کافر به نبوت محمد (صلی

الله عليه وآله وسلّم) یا آنکه دشمنی با آل محمد (علیهم السلام) یا شیعیان آنها را از آن رو که شیعه اهل بیت (علیهم السلام) هستند برانگیزد) ربا وجود ندارد. گرفتن قرض ربوی از مال غیرمسلمانان برای مسلمان جایز است و کار در این مؤسسات نیز جایز است.

س ۹۴/ سوال: حول القروض المالية من البنوك الأجنبية الغير مسلمة هنا في أوروبا، بعض المسلمين يأخذون قرضاً من البنك لشراء سكن ومن ثم تسديد المبلغ مع فائدة بنسبة (84 و 6) بالمائة، وتسديد المبلغ خلال 20 سنة أو 25 سنة أو 30 سنة، ويجوز تسديد فقط الفائدة ويبقى المبلغ في ذمة الشخص إلى أن يبيع السكن ومن المبلغ يسدد القرض، أو في حالة أخرى يسدد جزءاً من القرض شهرياً زائد الفائدة المطلوبة شهرياً (84 و 6) بالمائة، وبهذا يكون المبلغ الإجمالي المدفوع من الشخص: شهرياً أجار + تسديد قرض + فائدة. فهل أخذ القرض من البنك وتسديده مع الفائدة الشهرية للبنك حلال أم حرام؟

پرسش ۹۴:

در مورد قرض از بانک‌های خارجی غیرمسلمان در اروپا، برخی از مسلمانان برای خرید خانه از بانک وام می‌گیرند و بعد با سود به نسبت ۸۴ و ۶ درصد طی مدت ۲۰، ۲۵ یا ۳۰ سال برمی‌گردانند. می‌توان اول سود پول را پرداخت کرد و بعد از خرید خانه، اصل وام را پرداخت نمود و در حالت دیگر قسمتی از وام را به صورت ماهانه اضافه بر سود موردنظر (۸۴ و ۶) درصد پرداخت نمود و به این ترتیب پرداخت ماهانه شخص به صورت زیر می‌باشد: اجاره ماهانه + اصل وام + سود. گرفتن این وام و پرداخت آن همراه با سود به بانک، حلال است یا حرام؟

ج/ القرض مع الفائدة ربا محرّم، ولكن الربا المحرّم يتحقق بين مؤمن ومؤمن آخر أو مؤمن ومسلم لا ينصب العداء للائمة والمهدين (عليهم السلام). فسؤالك حول أخذ القرض من البنك وتسديده مع الفائدة الشهرية للبنك حلال أم حرام، جوابه يعتمد على هوية البنك، أي مالك البنك أو الذين يملكون البنك فإن لم يكونوا مؤمنين ولا مسلمين

ينتحلون مودة آل محمد (عليهم السلام) فيجوز أخذ القرض وإن كان به فائدة، وأيضاً يجوز إقراضهم أو إيداع المال عندهم وأخذ فائدة منهم.

پاسخ:

قرض با بهره، ربا و حرام است ولی ربای حرام، بین مؤمن و مؤمنی دیگر یا بین مؤمن و مسلمان دیگری که دشمنی با آل محمد (علیهم السلام) ندارد، تحقق می یابد. سؤال تو در مورد گرفتن قرض از بانک و بازگرداندن آن با بهره ماهانه به بانک که آیا حلال است یا حرام، بستگی دارد به هویت بانک؛ یعنی اگر مالک بانک یا کسانی که صاحب بانک هستند مؤمن یا مسلمانی که دوستی اهل بیت (علیهم السلام) را دارند نباشند، جایز است از آنان قرض -هرچند با بهره- گرفته شود و نیز می توان به آنها قرض یا مالی را با دریافت بهره سپرد.

س ۹۵/ أنا أضع نقودي في البنك السويدي وفي نهاية السنة يعطيني البنك فائدة ومن ثم أرسلها إلى العراق، أي فقراء العراق من باب اجتناب الربا، أعرف إنني لا أحصل على ثواب، ولكنني أريد الابتعاد عن الربا؛ علماً أنني مضطر على أن أضع نقودي في البنك للحفاظ عليها من السرقة، فهل أنني على صواب أم على خطأ؟

پرسش ۹۵:

من در بانک سوئدی مقداری پول سپرده ام و در پایان سال، بانک سودی به من می دهد که آن را به عراق می فرستم؛ یعنی به فقرای عراق می دهم تا از ربا دوری کرده باشم. می دانم که ثوابی از این کار نمی برم ولی برای دوری از ربا چنین می کنم؛ با توجه به اینکه من ناچارم پول خود را برای جلوگیری از سرقت در بانک بگذارم. آیا من بر مسیر صحیح قرار دارم یا خیر؟

ج/ الربا يكون بين المؤمنين وبين مؤمن ومسلم لا يعادي آل محمد بقول أو فعل، فلا ربا بين مسلم وغير مسلم، فالفائدة التي يعطيها لك البنك المذكور ملك لك، ولك أن تصرفها على نفسك أو أن تصدق بها أو أن تفعل بها ما تشاء فيما يرضي الله وتؤجر وتثاب على تصدقك؛ لأنه مال تملكه وتصدقته به.

پاسخ:

ربا بین مؤمنان و یا بین مؤمن و مسلمانی که در گفتار یا کردار دشمنی با آل محمد علیهم (السلام ندارد، معنا می یابد و بین مسلمان و غیرمسلمان، ربایی وجود ندارد؛ بنابراین سودی که بانک مذکور به تو می دهد متعلق به تو است و می توانی با اراده خود در آن تصرف نمایی یا آن را صدقه دهی یا هر کار که مایل هستی و در آن رضایت خدا وجود دارد انجام دهی. برای صدقه هایی که دادی، اجر می بری و پاداش می گیری؛ زیرا مالی است که تو مالک آن هستی و آن را صدقه داده ای.

س ۹۶ / شخص من الأنصار قد اقترض صديقه من البنك قرضاً وأخذه من الأنصاري بشرط أن يسدد الأخ الأنصاري مبلغاً شهرياً ما دام المبلغ المقرض عنده، فهل يجوز للأخ الأنصاري أخذ هذا القرض من صديقه بهذا الشرط أم لا ؟

پرسش ۹۶:

دوست یکی از انصار از بانک وام گرفته است. آن برادر انصاری آن وام را از او گرفته به این شرط که تا زمانی که مبلغ وام نزد او است اقساط ماهیانه را پرداخت کند. آیا جایز است که برادر انصاری این قرض را از دوستش با این شرط بگیرد یا خیر؟

ج/ هذا قرض ربوي.

پاسخ:

این قرض ربوی است.

س ۹۷ / ما هو حكم البنك في إيران، فهل هو بنك إسلامي والتفاضل بين المقرض منه يؤدي للربا أم لا ؟

پرسش ۹۷:

حکم بانک در ایران چیست؟ آیا بانک اسلامی محسوب می شود؟ سود وام ربا محسوب می شود یا نه؟

ج/ قد بينت سابقاً أنّ الأموال التي عند الحكومات التي تحكم البلاد الإسلامية هي إما ملك للإمام أو لعامة المسلمين فيجوز

**للمؤمنين أخذ الفائدة من البنوك، أما دفع فائدة للبنك على القرض
فغير جائز ويعتبر ربا محرماً.**

پاسخ:

پیشتر بیان کردم اموالی که در اختیار حکومت‌هایی که بر سرزمین‌های اسلامی حکومت می‌کنند قرار دارد، یا ملک امام است یا عامه مسلمانان؛ بنابراین جایز است که مؤمنان از بانک‌ها سود دریافت کنند، اما پرداخت سود وام به بانک جایز نیست و ربای حرام محسوب می‌شود.

**س ۹۸/ بعض البنوك في إيران تدعي أنها لا تأخذ فائدة على
القرض بل تأخذ مبلغاً جزئياً في قبال الأوراق المصرفية للمعاملة
وأتعاب الموظفين، فهل يجوز الاقتراض من هذا البنك أم لا ؟**

پرسش ۹۸:

برخی از بانک‌ها در ایران ادعا می‌کنند که برای وام، سودی دریافت نمی‌کنند بلکه تنها مبلغ جزئی در قبال اوراق استفاده‌شده در معامله و کار کارمندان دریافت می‌کنند. آیا وام گرفتن از این بانک‌ها جایز است یا نه؟

ج/ يجوز.

پاسخ:

جایز است.

* * *